

Revisorernas redogörelse för år 2016

Revisorernas granskningsuppdrag utgår från kommunallagen, fastställt revisionsreglemente och god revisionssed. Av kommunallagen framgår att revisorerna skall granska all verksamhet och därvid bedöma om verksamheterna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som sker i nämnderna är tillräcklig.

Revisionsarbetet har skett i enlighet med fastlagd revisionsplan och de av revisorerna fastställda granskningsuppdragen. Löpande granskning har gjorts av Kommunstyrelsens och övriga nämnders protokoll.

Revisionsarbetet har även omfattat möten/kontakter med representanter för kommunens styrelse samt kommunens olika nämnder och förvaltningsledningar.

Revisionen har föranlett synpunkter och förslag av olika karaktär. Dessa har delgivits berörda nämnder och förvaltningar. Revisionskrivelser har avgivits till kommunstyrelsen och berörda nämnder samt lämnats till kommunfullmäktige för kännedom. Rutinen för ärendehantering har förbättrats mot föregående år men vi noterar fortsatt risk för bristande ärendehantering. Fortsatta åtgärder krävs.

Utifrån väsentlighet och risk har under året följande fördjupade granskningar gjorts:

- Granskning - Budget och uppföljningsprocess
- Granskning av kommunledningsfunktionen
- Granskning av intern kontroll- verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet
- Uppföljning av tidigare granskningar 2015
- Granskning av delårsrapport 2016
- Granskning av årsredovisning 2016

Nedan redovisas granskningarnas syfte och resultat:

Granskning – budget och uppföljningsprocess

- **Är mål- och budgetprocessen ändamålsenlig?**
- **Har kommunstyrelsen säkerställt en effektiv och ändamålsenlig budgetprocess?**

Sammanfattande bedömning

Efter genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen delvis säkerställt en effektiv samt ändamålsenlig mål- och budgetprocess.

Rekommendationer

Utifrån gjorda bedömningar samt de iakttagelser som gjorts lämnas följande rekommendationer:

- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen vidtar åtgärder för att säkerställa att antagna styrdokument implementeras fullt ut i samtliga nämnder, samt att styrdokumentet revideras så att de återspeglar den faktiska budgetprocessen.
- Vi bedömer att arbetet med omvärldsanalys och nyckeltalsjämförelser inom social- och arbetsmarknadsnämnden behöver utvecklas för att erhålla en tydligare uppföljning och analys.
- Vi rekommenderar att social- och arbetsmarknadsnämnden vidtar åtgärder för att tillgodose identifierade behov av kompetensutveckling inom förvaltningen, främst inom budgetarbete samt i kommunens IT- och stödsystem.
- Vi rekommenderar kommunstyrelsen samt social- och arbetsmarknadsnämnden att se över och stärka målstyrningen för att skapa en bättre koppling mellan budget och verksamhetsmål.

Granskning av kommunledningsfunktionen

- **Har kommunstyrelsens säkerställt att den har en kommunledningsorganisation som kan verkställa och följa upp givna uppdrag?**

Sammanfattande bedömning

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt har en kommunledningsfunktion som kan omhänderta, verkställa, följa upp och återrapportera givna uppdrag.

Bedömningen grundar sig på att de kontrollmål som är uppställda för denna granskning uppfylls eller uppfylls i huvudsak.

I rapporten förs även fram ett antal områden som vi menar behöver uppmärksammas i det fortsatta utvecklingsarbetet. Det handlar om att:

- En chefspolicy behöver arbetas fram och som tydliggör krav och förväntningar, men som också tydliggör vilket stöd som chefer på olika nivåer kan förvänta sig få del av.
- Det påbörjade kvalitetsarbetet behöver få en fortsatt hög prioritet.
- Tydliggöra vilka principer och spelregler som gäller för lokalfrågor och för hyressättning.
- Det kan finnas anledning för kommunledningsgruppen att se över sina arbets- och mötesformer samt säkerställa att frågor av mera långsiktig och strategisk karaktär, exempelvis IT-frågor och personal- och ledarförsörjning, får nödvändig prioritet. Idag finns en tendens till att frågor av mera operativ karaktär tar överhand.

Granskning intern kontroll - verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet

- **Är den interna kontrollen tillräcklig avseende verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet.**

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att den interna kontrollen i Hallsbergs kommun vad gäller verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet inte är helt tillräcklig.

Rekommendationer

Vi vill efter genomförd granskning av den interna kontrollen avseende verksamhetens kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet lämna följande rekommendationer.

- Vi rekommenderar att det interna kontrollreglementet kompletteras med en anvisning som klargör hur risk och väsentlighetsanalys skall utföras och dokumenteras samt hur den skall presenteras för nämnderna.
- Det är väsentligt att samtliga nämnder årligen fastställer interna kontrollplaner i enlighet med det interna kontrollreglementet samt att det sker en löpande uppdatering av de interna kontrollplanerna så att inte samma kontroller återkommer oavsett resultat och omvärldspåverkande faktorer.
- Vi rekommenderar att det anges i det interna kontrollreglementet att nämnden i särskilt beslut skall ta ställning till redovisning av utförd intern kontroll.

- Vi rekommenderar att det upprättas gemensamma anvisningar för hur nämnderna skall dokumentera genomförda kontroller, hur man skall förvara granskningsunderlag till de interna kontroller som utförts, hur man säkerställer att verkställighet av förslagna åtgärder i den interna kontrollen återrapporterats till berörd nämnd.
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsens uppsiktsplikt dokumenteras genom att kommunstyrelsen i samband med årsredovisning och i särskilt ärende och beslut utvärderar nämndernas redovisning av den interna kontrollen och som underlag skall nämndernas rapportering av intern kontroll bifogas ärendet.
- Vi rekommenderar att det genomförs en översyn av reglementet för intern kontroll då reglementet är gammalt och behöver uppdateras.
- Vi rekommenderar att det genomförs kontinuerlig utbildning för förtroendevalda i syfte att bland annat förtydliga nämndernas ansvar för intern kontroll samt kontinuerlig utbildning för tjänstemän för det praktiska arbetet med intern kontroll.
- Vi rekommenderar att kommunen genomför en samlad uppföljning av hur rutinerna för diarieföring (inklusive E-post) tillämpas, att reglerna vid behov förtydligas samt att man genomför en riktad utbildning till tjänstemän och politiker om hur reglerna för diarieföring skall tillämpas.

Uppföljning av tidigare granskningar 2015

Revisorer i Hallsbergs kommun har i sin risk- och väsentlighetsbedömning valt att följa upp ett antal tidigare granskningar genomförda under 2015.

Granskningen ska belysa följande frågeställningar:

- Har åtgärder vidtagits för att komma tillrätta med de brister som konstaterats?
- Har angivna åtgärder vidtagits i utlovad omfattning och inom rimlig tid?

Uppföljningen avgränsades till att omfatta granskningarna avseende, granskning av kommunala aktivitetsansvaret, granskning av verkställighet av beslut, granskning av barnkonventionen samt granskning av uppföljning av granskning av kommunens upphandlingsverksamhet.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att åtgärder delvis vidtagits och revisorerna kommer fortsatt följa upp vilka åtgärder som vidtas i samband träffar med nämnder och styrelser. Rapporten bifogas redogörelse och revisionsberättelse.

Granskning av delårsrapport 2016-08-31

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2016-01-01 – 2016-08-31. För 2016 använder kommunen en ny period för delårsrapportering. Formella beslut i KS resp KF har ej skett och omräkning av jämförelseperiod 2015 har inte genomförts. Avsteget samt orsak framgår i inledningen samt i redovisningsprinciperna i delårsrapporten.

Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden januari - augusti är 28,8 mnkr (2 mnkr t o m sista juli föregående år). Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 15,9 mnkr, prognos i samband med apriluppföljning var + 14,5. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vår sammanfattande bedömning är att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt med några undantag som framgår i respektive delkapitel.
- Vår översiktliga granskning visar på att prognostiserat resultat är förenligt med finansiellt mål som fullmäktige fastställt i budget 2016.
- Vår översiktliga granskning visar på att måluppfyllelsen avseende verksamheten inte tillfullo går att bedöma. Vi anser att det tydligare ska framgå vilka bedömningar som görs i förhållande till utfallet av målsättningarna och tillhörande indikatorer.

Rekommendationer för att utveckla kommunens delårsrapport framgår i respektive delkapitel.

Granskning av årsredovisning 2016

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- **Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?**

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen med några avvikelser. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- **Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?**

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målet för 2016 är uppfyllt.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens åiterrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2016 är delvis uppfyllda.

- **Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?**

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande med *undantag för redovisning av anläggningar i komponenter, klassificering av generellt statsbidrag (tillfälligt statsbidrag flykting), särskilt statsbidrag gällande byggbonus samt bidrag från Migrationsverket, ej nyttjade medel som felaktigt reserverats.*

Såsom det upplysts om i årsredovisningens redovisningsprinciper har inte god redovisningssed tillämpats full ut och är därmed inte tillfullo upprättad enligt god redovisningssed.

Hallsberg 2017-04-25

Peter Langlott

Lars Billström

Siv Palmgren

Torvald Evanni

Per Ager

Ågot Nordin